

# Samhällskunskap

**Delprov B1**

Årskurs

6

---

Elevens namn och klass/grupp




### Viktig information till dig som ska göra provet


På en del uppgifter i provet ska du visa att du kan resonera kring en fråga. Dina svar ska vara så tydliga att någon annan kan läsa och förstå vad du menar. Dessa uppgifter ger ofta flera ”poäng”. Därför är det viktigt att du skriver så utförligt som möjligt på uppgifterna. Det finns inga ”minuspoäng” på uppgifterna. Är du osäker på vad du ska skriva, är det alltså bättre att du skriver lite än ingenting alls. Läraren kommer att bedöma hur väl ditt resonemang fungerar och om du visat kunskaper i uppgiften.

Uppgifterna är blandade, det är inte så att de svåraste kommer sist.

Vid varje uppgift finns någon av figurerna som du ser här nedanför.

 Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg på E-nivå

 Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg på E och C-nivå

 Uppgiften ger dig möjlighet att visa belägg på E, C och A-nivå

Tänk på att vid de uppgifter där du ska skriva en bokstav, siffra eller ett kryss, bara skriva **ett** tecken vid varje ruta/rad.

Använd gärna lösblad om du behöver mer plats att skriva på än vad det finns i häftet. Glöm inte att skriva namn och klass/grupp på bladet.

Ugglan Sam hjälper dig under provet. Han kommer med bra tips ibland, om hur du kan göra och vad som är bra att tänka på när du jobbar med uppgifterna.

När din lärare säger att ni får börja med provet, titta då gärna igenom hela häftet innan du börjar svara!



## Uppgift B1

--	--	--

I berättelsen nedan saknas vissa ord. Sätt in orden från rutan på rätt plats!

Orden får bara användas **en** gång. Det finns fler ord i rutan än vad som ska användas.

betala	räkningar	hyra	budget	spara	låna	utgift
ränta	bidrag	lön	tjänster	varor	skatt	

Familjen Andersson består av mamma Anna, pappa Bengt och deras två barn, Anton och Lisa. Bengt

har inget arbete och får därför ingen \_\_\_\_\_ . Däremot får han och hans familj

olika \_\_\_\_\_ från staten. Det har staten råd med eftersom nästan alla i Sverige betalar

\_\_\_\_\_ . Familjens sammanlagda inkomst räcker precis till att betala det som familjen behöver

mest. En gång var de tvungna att \_\_\_\_\_ pengar av en bank. Det tyckte de inte om

eftersom det var så hög \_\_\_\_\_ . Det gjorde att de fick betala tillbaka mycket mer

pengar än de lånat. Anna och Bengt har tillsammans med barnen gjort en \_\_\_\_\_ för

sin ekonomi. Med den kan de se till att pengarna räcker att betala alla \_\_\_\_\_ som

kommer varje månad. De försöker också att \_\_\_\_\_ lite varje månad så att de ska ha råd

med något extra på sommaren.

## Uppgift B2

--	--	--

På bilden ser du en familj. Familjens ekonomi är beroende av flera olika saker.  
Skriv in de olika begreppens bokstäver i cirklarna så att bilden visar hur familjens ekonomi fungerar.  
Det skall vara en bokstav i varje cirkel.

A. lön

B. bidrag

C. skatt

D. varor

E. arbete

F. utgifter

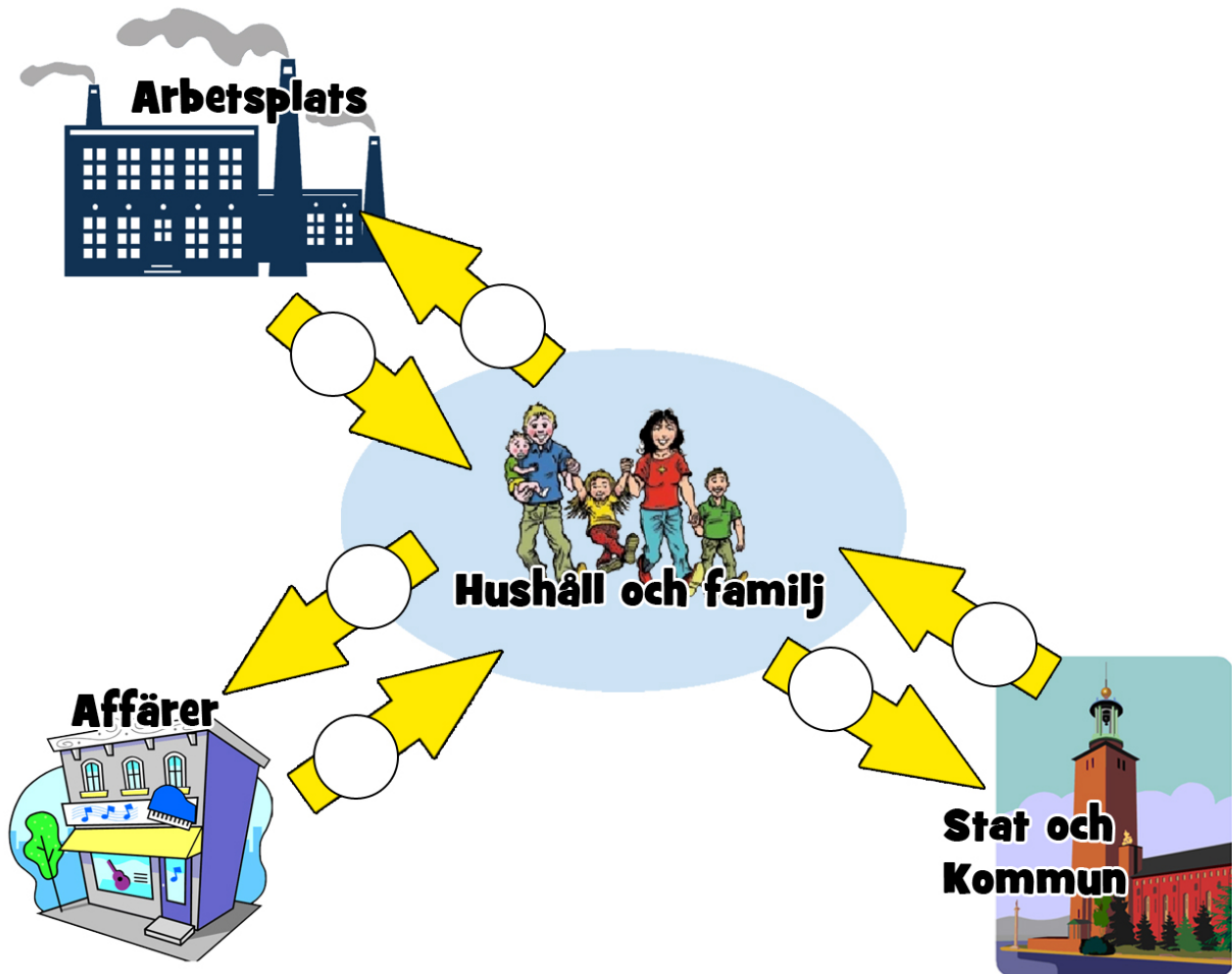


Illustration: Monika Ruzek

## Uppgift B3

--	--	--

Fickpengar är pengar som man får för att klara små utgifter, exempelvis köpa godis och hamburgare eller gå på bio. Fickpengar är oftast veckopeng eller månadspeng som föräldrar ger sina barn. Det finns barn som i stället för fickpengar får barnbidraget, men det finns också barn som inte får några pengar alls.

[Källa: Nationalencyklopedin, <http://www.ne.se/enkel/fickpengar>]

Vad kan det finnas för orsaker till att barn får olika mycket i fickpeng?

Försök hitta flera olika orsaker och förklara nogga hur du menar!



Det finns mer plats att skriva på nästa sida ▶▶▶

## Uppgift B4



Beslut kan fattas på flera olika sätt i en grupp eller i ett land. Ett sätt är genom direkt demokrati, ett annat är genom representativ demokrati.

Sätt kryss framför de påståenden som stämmer in på representativ demokrati!  
Det finns fyra alternativ som är rätt.

Representativ demokrati...

- används bara i diktaturer.
- betyder att man väljer någon/några som får rösta eller bestämma åt andra.
- betyder att alla får vara med och rösta om allting.
- innebär handuppräckning.
- är praktiskt när man ska styra ett land.
- används av vissa länder tillsammans med direkt demokrati när de ska fatta olika beslut.
- är elevrådet ett exempel på.

## Uppgift B5

--	--	--

De senaste åren har många människor i världen fått det allt bättre. Trots det, så vet du säkert att det finns länder och områden i världen där många människor fortfarande lever i stor fattigdom. De har till exempel inte mat för dagen, tak över huvudet, elektricitet eller rinnande vatten.

[Foto: Wikimedia Commons © Steve Evans]



[Foto: <http://se.freepik.com>]



[Foto: Wikimedia Commons © Matthew Wojtunski]

Vad kan detta bero på? Resonera och argumentera.

---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



---



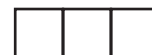
---

Försök ange flera  
orsaker och förklara  
noga hur du menar!





## Uppgift B6



Här nedan får du läsa två insändare om skoluniform. Efter insändarna kommer en uppgift.

### Jag säger nej till skoluniform

Om skoluniform skulle införas i skolorna i Sverige så skulle det skapa stora missnöjen. Att ha bestämda kläder skulle skapa obekvämheter. Folks personlighet skulle delvis försvinna. När man kommer till skolan första skoldagen så vill man gärna skaffa nya kompisar. Man söker sig till dem som är lika en själv. Det man gör då är att titta på personen innan man pratar med den. Man tittar då på klädstilen. Skoluniform skulle på detta sätt skapa mer osäkerhet på vem kompiserna egentligen är.

Skoluniform skulle orsaka stora kostnader. Det skulle kosta för eleverna att köpa dessa uniformer. Därför säger jag nu till er alla, nej till skoluniform!

**Linda**

Källa: Insändare, [http://webnews:textalk.com/\(20120306\)](http://webnews:textalk.com/(20120306))

### Skoluniformer minskar mobbningen

Jag har sett och varit med om mobbning när det gäller kläder. Jag har tänkt väldigt mycket på varför man inte inför skoluniform. En sådan åtgärd skulle minska mobbningen som jag tycker har ökat de senaste åren.

Jag tror att vissa hellre skulle se "tråkiga" ut än att bli mobbade. Alla har rätt att klä sig hur de vill men att mobba folk för hur de ser ut är inte okej. I högstadiet är det mer mobbning när det gäller kläder. I den åldern är utseendet viktigt för att passa in. Det borde bli som i engelska skolor. Där är de mer ordentliga än vad vi är i svenska skolor. Tar man tag i detta så kan mobbningen minskas!

**Caroline**

Nackdelar...

Fördelar...



[Illustration: Freepic.com @ EPA "Sunwise"]

Jonas har läst de båda insändarna om skoluniformer. Han har ännu inte bestämt sig för vad han själv tycker. Han kan se både fördelar och nackdelar med skoluniform.

Skriv en text där du resonerar och argumenterar kring fördelar och nackdelar med skoluniform!

---



---



---



---



---



---



---

Det finns mer plats att skriva på nästa sida ►►►







GÖTEBORGS  
UNIVERSITET

Institutionen för didaktik och pedagogisk profession